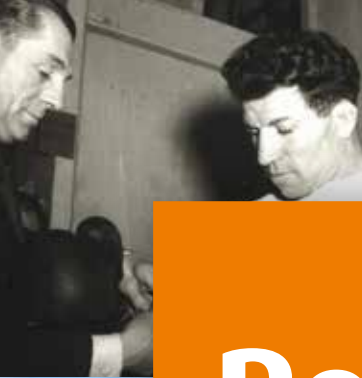

Cees Zevenbergen

Ken je **Rotterdam**

De Maasstad in 250 vragen

W BOOKS

Cees Zevenbergen

Ken je
Rotterdam

De Maasstad in 250 vragen

WBOOKS

Inleiding	6
Vragen	
Historie	8
Topografie	16
Handel en Industrie	26
Haven en Scheepvaart	34
Cultuur	42
Sport	52
Verkeer	62
Antwoorden	
Historie	72
Topografie	80
Handel en Industrie	90
Haven en Scheepvaart	100
Cultuur	110
Sport	122
Verkeer	134
Puntenscore	142
Over de auteur	143
Colofon	144

Inleiding

De stad Rotterdam is dagelijks bij velen onderwerp van gesprek. Dit geldt uiteraard met name voor de Rotterdammers zelf. Het gaat dan vaak over dingen die volgens hen niet deugen, maar ook over zaken waarop zij trots zijn. Zoals de skyline, de haven, de Erasmusbrug en de Markthal. Spreek je met Rotterdammers over hun stad, dan komen ook al gauw de herinneringen los: 'Weet je nog van de Floriade of van de winkel van Ter Meulen?' of meer recentelijk: 'Druk hè, dat Hotel New York' of 'vind je het nieuwe Centraal Station ook zo mooi?'. Het zijn maar een paar voorbeelden van de talloze stadsonderwerpen die Rotterdammers onder elkaar bespreken. Geen wonder, geen andere stad in Nederland is de laatste honderd jaar zo veranderd als Rotterdam.

Dit boek haakt in op de liefde voor Rotterdam en uw kennis van die stad. Door middel van 250 vragen komt vast te staan hoeveel u van de Maasstad weet. Vragen over zowel de sfeer van vroeger als over de hedendaagse stad. Alle facetten komen aan bod: haven, scheepvaart, historie, sport, bedrijven, buurten, bekende inwoners enz., enz. Om u te prikkelen, alvast een paar voorbeelden: Waar komt de naam van het Rotterdamse merk Erres vandaan? Op welk schip voer Ketelbinkie? Tegen welk elftal speelde Coen Moulijn zijn afscheidswedstrijd en wat is de bijnaam van de nieuwe Rijnhavenbrug?

Op deze manier wordt u uitgenodigd tot een soort van vraag- en antwoordspel, dat individueel of met elkaar gespeeld kan worden. Het is spannend om te testen hoeveel kennis van de stad er bij een ieder aanwezig is. De verklarende antwoorden in het tweede gedeelte van dit boek vormen bovendien een naslagwerk op zich.

Test uw kennis over Rotterdam. Het is echter niet de bedoeling dat er gebruik gemaakt wordt van naslagwerken of internet. Het gaat om uw parate kennis, dus zonder Google.

Aan de hand van de puntenscore krijgt u een indicatie hoe groot uw kennis van de stad is. Slaagt u voor het examen van Rotterdammer of moet er nog even worden gestudeerd?

Veel plezier met deze Rotterdam-quiz!

Historie

vraag 1

Al in de middeleeuwen was er sprake van het ambacht Kralingen. In oorsprong lag het dorp waar nu de wijk Prinsenland is. Het latere centrum is te vinden nabij het punt Hoflaan/Kortekade. Over Kralingen doet een gezegde de ronde. Welk gezegde?

- ☐ Zo rijk als de baron van Kralingen
- ☐ Zo vroom als de dominee van Kralingen
- ☐ Zo oud als de weg naar Kralingen
- ☐ Zo gek als de molenaar van Kralingen

vraag 2

Het ontstaan van Rotterdam is te danken aan een dam in de Rotte. Zo simpel is de geboorte van een stad te verklaren. Er is een plek in Rotterdam waar resten van die dam zijn opgesteld.

- ☐ Waar
- ☐ Niet waar

vraag 3

Hillegersberg is ontstaan op een zandheuvel. Volgens de legende is dit te danken aan de reuzin Hillegonda. Zij zou:

- ☐ Met haar adem een storm hebben voortgebracht waardoor de zandheuvel ontstond
- ☐ Zand in haar schort hebben vervoerd en dat schort scheurde
- ☐ Met haar ogen enorme blikseminslagen en grondverplaatsingen hebben veroorzaakt

vraag 4

Desiderius Erasmus wordt als beroemdste Rotterdammer beschouwd. Zijn naam is dan ook aan vele objecten en instellingen in de stad verbonden. Zijn standbeeld op het Grotekerkplein bij de Sint Laurenskerk laat Erasmus zien met een groot boek in zijn handen. In de volksmond wordt beweerd dat hij iedere keer een bladzijde van dat boek omslaat als:

- ☐ Hij een bladzijde gelezen heeft ...
- ☐ Hij de klok hoort slaan ...
- ☐ Hij een bekende Rotterdammer voorbij ziet gaan ...

vraag 5

Overschie is ontstaan in een waterrijk gebied. Het heette aanvankelijk Schie, daarna Ouderschie en ten slotte de huidige naam. Bij Overschie komen vier Schieën samen: de Rotterdamse Schie, de Delfshavense Schie, de Delftse Schie en welke is de vierde Schie?

vraag 6

In Delfshaven vertrok in de zomer van 1620 een schip met dertig mensen, die wereldgeschiedenis zouden schrijven. Zij noemden zich later Pilgrim Fathers. Van Delfshaven voeren zij via Engeland naar Amerika, waar zij – na de Indianen – de eerste bewoners zouden worden. Deze Pilgrim Fathers waren zwaar gelovige gevluchte Engelsen, die aanvankelijk korte tijd in Amsterdam leefden en vanaf 1609 in een andere Nederlandse stad een gemeenschap vormden. Welke stad wordt hier bedoeld?

- ☐ Delft
- ☐ Den Haag
- ☐ Haarlem
- ☐ Leiden

vraag 7

Ieder jaar vindt er in Oud-IJsselmonde de Paardenmarkt plaats. Dit evenement dateert uit 1701 en wordt altijd gehouden op een vaste dag. Om welke dag gaat het?

- ☐ Laatste woensdag van juni
- ☐ Eerste dinsdag van juli
- ☐ Eerste woensdag van juli
- ☐ Laatste dinsdag van juni

vraag 8

Sinds 1874 beschikken de Rotterdammers over drinkwater. De naam Drinkwaterleidingbedrijf (DWL) is dan ook nog bij eenieder bekend. Toch wordt het drinkwater tegenwoordig geleverd door een bedrijf met een andere naam. Hoe luidt die naam?

vraag 9

De Zwartjanstraat (1888) kennen we als de winkelstraat tussen de Bergweg en de Jacob Catsstraat. De straatnaam is ontleend aan Swart Jan, die in 1572 in Rotterdam werd vermoord door de Spaanse troepen. Wat was het beroep van Swart Jan?

- ☐ Smid
- ☐ Zeilmaker
- ☐ Vleeshouwer
- ☐ Mandenmaker

vraag 10

Rotterdam verloor in de laatste vijftig jaar heel wat kerken. Als voorbeeld wordt vaak de sloop van de Koninginnekerk in 1972 aangehaald. Naast de Sint Laurenskerk mag de stad zich nog wel gelukkig prijzen met het bezit van twee oude kerken in Hillegersberg en IJsselmonde. Welke is de oudste?

- ☐ Hillegondakerk in Hillegersberg
- ☐ Adriaen Janszkerk in IJsselmonde

vraag 11

Het Korps Mariniers en Rotterdam zijn al eeuwen met elkaar verbonden. Sinds 1946 is hun onderkomen in de Van Ghentkazerne aan het Toepad. Waar was hun kazerne voor die tijd te vinden?

- ☐ Noordplein
- ☐ Zuidplein
- ☐ Westplein
- ☐ Oostplein

vraag 12

Van 1922-1959 leefde er in Rotterdam een man die opviel. Door een groeistoornis was hij 2,39 meter lang en zo'n 230 kilo zwaar. Iedereen kende hem als de 'Reus van Rotterdam'. Wat was zijn eigenlijke achternaam?

- ☐ Smalhout
- ☐ Rijsbergen
- ☐ Maasdam
- ☐ Rijnhout

vraag 13

Met de opening in 1939 van het Zuiderziekenhuis aan de Groene Hilledijk kreeg Rotterdam-Zuid eindelijk een eigen ziekenhuis. De eerste plannen dateerden al uit 1913. Na de Tweede Wereldoorlog werd het ziekenhuis met paviljoens uitgebreid. In het jaar 2000 ging het Zuiderziekenhuis een fusie aan. Met welke ziekenhuis?

- ☐ Ikazia
- ☐ Sint Franciscus
- ☐ Sint Clara
- ☐ Erasmus MC

vraag 14

Diergaarde Blijdorp is een begrip in heel Nederland. De bezoekers komen dan ook van overal. Waarvan komt de naam Blijdorp?

- ☐ Bedacht omdat de diergaarde een 'blij dorp' is
- ☐ Genoemd naar de wijk Blijdorp
- ☐ Genoemd naar de Blijdorpsepolder
- ☐ Genoemd naar de grootgrondbezitter Philippus Blijdorp

vraag 15

De Rotterdamse vlag (groen-wit-groen) moet bij iedere Rotterdammer bekend zijn. Het stadswapen is al wat moeilijker te herkennen. Maar wat is de spreuk die sinds 1948 bij het wapen hoort?

- ☐ Ik worstel en kom boven
- ☐ Sterker door Strijd
- ☐ Uit puin herrezen
- ☐ Vrede en Recht

vraag 16

Sinds 1951 krijgt Rotterdam jaarlijks een grote kerstboom uit Scandinavië. De boom wordt geplaatst op de Coolsingel voor het Stadhuis. Welke stad is verantwoordelijk voor de schenking van deze boom?

- ☐ Oslo
- ☐ Kopenhagen
- ☐ Gothenburg
- ☐ Stavanger

vraag 17

In het jaar 1953 vond er in Rotterdam een aantal bijzondere gebeurtenissen plaats. Maar van onderstaand rijtje vond er één **niet** in 1953 plaats. Welke gebeurtenis is dat?

- ☐ Opening winkelpromenade Lijnbaan
- ☐ Molen 'De Noord' afgebrand
- ☐ Opening Groothandelsgebouw
- ☐ Sportmanifestatie Gymnaestrada

vraag 18

De Amerikaanse filmster Jayne Mansfield (1933-1967) maakte in 1957 een Europese tournee langs zestien landen. Ook Nederland werd in oktober aangedaan. En Rotterdam werd een van de steden die zij bezocht. Zo was er een bezoek aan de Rotterdamse haven waar op dat moment Amerikaanse marineschepen lagen. Zij was ook te gast bij een Rotterdamse voetbalclub. Bij welke?

- ☐ Xerxes
- ☐ Feyenoord
- ☐ VOC
- ☐ Sparta

vraag 19

Het Holland Pop Festival in Kratingen in 1970 vormt een mijlpaal in de Nederlandse pop- en festivalgeschiedenis. Nooit eerder was zoiets in het land georganiseerd. Aan beroemde artiesten en groepen was geen gebrek: Pink Floyd, The Birds, Santana, Jefferson Airplane en vele anderen speelden er. Bob Dylan was er ook en trad op dit festival voor het eerst in Nederland op?

- ☐ Waar
- ☐ Niet waar

vraag 20

Niet alle jaren waren zo bewogen in Rotterdam als 1970. Naast het popfestival waren er nog meer bijzondere gebeurtenissen. In onderstaand rijtje hoort er echter één niet in 1970 thuis. Welke?

- ☐ Feyenoord wint de Europacup
- ☐ Grote havenstaking
- ☐ Opening Sportpaleis Ahoy
- ☐ Space Tower Euromast geopend

vraag 21

Niet ver van de Boezemsingel, waar in de periode 1867-1973 de veemarkt werd gehouden, bevond zich aan de Boezemstraat het Openbaar Slachthuis. Het Slachthuis begon daar in 1883 en werd na 1978 verplaatst naar een Rotterdams bedrijventerrein. Welk?

- ☐ Spaansepolder
- ☐ Waalhaven
- ☐ Hoog Zestienhoven
- ☐ Ommoord

vraag 22

Er was eens een schoolmeester in Rotterdam-Zuid die zich met zijn leerlingen ontfermde over zieke of gewonde vogels. Toen hij in 1980 overleed, kreeg de opvang van vogels, egels en vleermuizen vaste vorm door het in het leven roepen van een stichting. Wat is de naam van deze stichting?

vraag 23

Op zondag 27 maart 1988 veranderde de wijk Middelland in een spookwijk. Niet minder dan 7.000 bewoners moesten hun huis verlaten omdat er een grote oorlogsbom onschadelijk gemaakt moest worden. De duizendponder kreeg de naam Bellebom. Waar kwam die naam vandaan?

vraag 24

Echte Rotterdammers hebben zo hun eigen taal. Voorbeelden zijn: 'Wat zeggie, azzie valt dan leggie' en 'Ik doopie in de naam van Jopie'. Als een Rotterdammer tegen je zegt 'Op het Witte Huis sta je hoger', wat bedoelt hij dan?

- ☐ Zo hoog is jouw functie ook weer niet
- ☐ Dat het uitzicht in Rotterdam nergens zo mooi is als vanaf het Witte Huis
- ☐ Dat je op zijn tenen trapt

vraag 25

In 1990 vierde Rotterdam het 650-jarig bestaan. Er rustte kennelijk geen zegen op want een aantal geplande grote publieksevenementen kwam niet van de grond. Zo ging het popfestival Carthago op de Maasvlakte niet door. Op de Müllerpier vond een bepaalde kermisachtige manifestatie wel plaats maar werd voortijdig afgeblazen. Wat was de naam van deze manifestatie?

- ☐ Tivoli
- ☐ Havodam
- ☐ Toverdam
- ☐ Rivoli

vraag 26

De Bergweg in Rotterdam-Noord kende vroeger twee ziekenhuizen, te weten Eudokia en Bergwegziekenhuis. Zij besloten in 1987 te fuseren en elders nieuw te bouwen. Beide ziekenhuizen zijn ondertussen gesloopt, maar waar staat de nieuwbouw?

vraag 27

Koningin Beatrix vierde in 1992 Koninginnedag in Rotterdam. Welke twee wijken werden met name bezocht?

- ☐ Afrikaanderwijk
- ☐ Charlois
- ☐ IJsselmonde
- ☐ Overschie
- ☐ Hillegersberg

vraag 28

Hoewel Rotterdam geen verbindingen heeft met vorstendommen, heeft de stad toch een prins voortgebracht, namelijk Prince de Lignac. Hoe is de werkelijke naam van deze prins?

vraag 29

De overlast van het opvangcentrum voor drugsverslaafden Perron Nul naast het Centraal Station was zo erg dat in 1994 tot sluiting moest worden overgegaan. Welke dominee was nauw bij dit opvangcentrum betrokken?

- ☐ Gremdaat
- ☐ Visser
- ☐ Couvee
- ☐ Scharp

vraag 30

Weerman Ed Aldus verzorgt sinds 1996 het weerbericht bij RTV Rijnmond. Wat is de naam van zijn vaste vervanger?

vraag 31

Ivo Opstelten werd in 1999 burgemeester van Rotterdam, als opvolger van Bram Peper. Van welke stad was hij tot die tijd burgemeester?

- ☐ Enschede
- ☐ Utrecht
- ☐ Den Haag
- ☐ Maastricht

vraag 32

Na ongeveer een eeuw vertrok het Stadsarchief Rotterdam in 1999 van de Mathenesserlaan/Robert Fruinstraat naar een gebouw aan de Hofdijk. Dit gebouw stond sinds 1991 leeg en huisvestte tot die tijd?

- ☐ Hoofdpostkantoor PTT
- ☐ Kadaster
- ☐ Rijks Automobiel Centrale
- ☐ Gemeentewerken

vraag 33

Rotterdam was in 2001 Culturele Hoofdstad van Europa. Deze status werd dat jaar gedeeld met een andere Europese stad. Welke?

- ☐ Lissabon
- ☐ Helsinki
- ☐ Brugge
- ☐ Porto

vraag 34

Rotterdam is al jaren een multiculturele stad. Hoeveel nationaliteiten telde de stad in 2012?

- ☐ 106-135
- ☐ 136-165
- ☐ 166-195
- ☐ 196-225

vraag 35

In 2014 bestond de Noorse Zeemanskerk in Rotterdam honderd jaar. Het karakteristieke houten gebouw aan de Westzeedijk bij het Park is alom bekend. Dit geldt minder voor de Deense Zeemanskerk. Deze is in 1970 door koning Frederik van Denemarken en koningin Juliana ingewijd. Waar staat deze kerk?

- ☐ Veerhaven
- ☐ Haringvliet
- ☐ Parkhaven
- ☐ Coolhaven

Topografie

vraag 36

De stadsspreuk 'Sterker door Strijd' is zeker van toepassing op de Sint-Laurenskerk. De kerk uit 1525 overleefde alle stormen en zelfs het bombardement in mei 1940. Het was wel even schrikken toen eind jaren zeventig het ontwerp voor de aanbouw van de kerk gereedkwam. Vijf kubussen, die als het ware aan de kerk geplakt zouden worden, leidden tot felle discussies. Wie was de architect van deze aanbouwplannen?

- ☐ Wim Quist
- ☐ Jan Hoogstad
- ☐ Rem Koolhaas
- ☐ Henk Klunder

vraag 37

De Afrikaanderwijk ontving rond 1900 deze naam omdat de straten waren vernoemd naar leiders van de Boerenoorlog in Zuid-Afrika. Prominent is daar de Paul Krugerstraat, genoemd naar Stephanus Johannes Paulus Kruger (1825-1904), president van de Zuid-Afrikaanse Republiek tijdens de Boerenoorlog. Beweerd wordt dat Paul Kruger in zijn leven ooit Rotterdam heeft bezocht.

- ☐ Waar
- ☐ Niet waar

vraag 38

Het Witte Huis (1898) staat bekend als Rotterdams eerste wolkenkrabber. Het gebouw is nog steeds een blikvanger en daarom geschikt om in de top reclame te maken. Zo prijkt nu al jaren de naam 'Westermeijer' bovenin. Welke reclame sierde het Witte Huis voor die tijd?

vraag 39

Delfshaven kende vroeger niet minder dan veertien molens. Aan de Middenkous - tussen Voor- en Achterhaven - staat nog steeds de bekendste. Over welke molen hebben we hier?

- ☐ Prinsenvormer
- ☐ De Ster
- ☐ Speelman
- ☐ Distilleerketel

vraag 40

Het Poortgebouw (1879) aan de Stieltjesstraat is voor Rotterdamse begrippen oud. Het is al voor vele doeleinden gebruikt. Wat is **niet** in het Poortgebouw gevestigd geweest?

- ☐ Holland-Amerika Lijn
- ☐ Eroscentrum
- ☐ Gemeentelijk Havenbedrijf
- ☐ KNMI

Uitgave
WBOOKS, Zwolle
info@wbooks.com
www.wbooks.com

Tekst
Cees Zevenbergen

Vormgeving
Richard Bos

Illustratiebronnen

J.F.H. Roovers (H.A. Voet): pagina 119

Erwin Zijlstra: pagina 22 rechtsonder, 23, 72, 77, 86 linksboven en linksonder, 87, 98, 108, 120 en 138.

Overige beelden Cees Zevenbergen

© 2014 WBOOKS / Cees Zevenbergen

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten met betrekking tot de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam.

© c/o Pictoright Amsterdam 2014.

ISBN 978 94 625 8058 9
NUR 693

Hoe goed ken jij Rotterdam eigenlijk?

Ter gelegenheid van welke manifestatie is de Euromast gebouwd? Hoe heette de Reus van Rotterdam van zijn eigen naam? Waarom werd de tennisfinale in Ahoy tussen Connors en Lendl nooit uitgespeeld? Hoe komt de havenkroeg 'De Ballentent' aan zijn naam en in welke Kralingse straat groeide Robin van Persie op?

Dit zijn enkele van de 250 vragen in *Ken je Rotterdam*. De vragen gaan over de sfeer van vroeger en over de hedendaagse stad. Alle facetten komen aan bod: haven, scheepvaart, historie, sport, bedrijven, buurten en bekende inwoners. *Ken je Rotterdam* nodigt de lezer uit tot een vraag- en antwoordspel, om met elkaar of alleen te spelen. Het is spannend om te testen hoeveel kennis van de stad aanwezig is.

Ken je Rotterdam werd geschreven door Rotterdamkenner Cees Zevenbergen.

